

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.

kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Statisztikai detektívszolgálat.

Pécs, 1897. június 10.

Sokszor halljuk a kifakadást, hogy az állapotok Magyarországon erősen közelednek a rendőrállam statuálása felé, de mi azt mondjuk, hogy nemcsak közeledünk, hanem máris nyakig benne vagyunk a rendőrállam áldásaiban. Magyarországon a polgár már nem mint az államélet tényezője, hanem csak mint kihágások alanya játszik szerepet, az állam itt már öncél, amely mindig ellentétbe helyezkedik a polgárokkal; elértünk már az állami mindenhatóságnak arra a fokára, ahol a nemzet két kasztra oszlik: a kormányzók s a kormányzottak osztályára s az előbbi agyon is kormányozza az utóbbit.

Minden újabb törvény és rendelet, pedig ezek száma légió, egész sereg új kihágást statuál, a melyek által a rendőrhatóságok akkor kötnek bele a kormányzott polgárba, a mikor nekik tetszik, hisz nincs az a jogtudós, aki képes lenne a fejében tartani az élet legapróbb viszonyaira is tömegesen gyártott kihágások lajstromát és senki sem biztos abban, vajjon akármilyen lépése nem minősül-e valamiképpen kihágássá.

Legutóbb megint egy olyan törvényjavaslatot terjesztett be a kormány az országgyűléshez, amely valóságos melegágya az új fajta kihágásoknak. A statisztikai hivatal újjászervezéséről szól ez a jeles

javaslat, amelynek egyes szakaszai a polgárok szabadságába s legvitálisabb érdekeibe ütköznek.

Az az adatgyűjtési mánia, amely a bürokratikus abszolutizmus jellemző saját-sága, eddig csak a hivatalszobák körén belül dühöngött; bíróságaink s minden rendű közigazgatási hivatalaink már régóta agyon vannak terhelve a leghaszontalanabb statisztikai kimutatások készítésének lélekölő munkájával, a hivatásszerű érdemi munka határozott akadályozásával kényszerítették hatóságainkat a rengeteg mennyiségű rubrikák utvesztőiben pazarolni munkaerejüket s éppen ez a minden haszontalan részletre kiterjedő adatgyűjtés tette értéktelenné az egész gyűjtött anyagot, mert a számtalan kimutatás lelkiismeretes összeállítására teljesen elvonta volna a hivatalokat hivatásszerű érdemi munkájuktól s azért bizony sok kimutatás — mint hivatalos műnyelven mondani szokás — hasból készült, csak arra lévén fektetve a fősúly, hogy az előírás szerinti rubrikák számai egymással valami kiáltó ellentétben ne álljanak.

Most ezt az ostoba rubrikázást ki akarják terjeszteni a magánélet összes viszonyaira is: rubrikákba készülnek szedni az egész országot s még arról is pontos jegyzéket vezet az állam, hogy minden polgárnak hány inge van s hányszor tesz évenként tíz kilométernél nagyobb utat. Persze ebből a célból egy új polgári kö-

telességet állapít meg majd a törvény, hisz a kötelesség kiterjesztésében elég szabad-elvű a kormány, mindenkinek kötelessége lesz pontos adatokat beszolgáltatni mindenről, a mire nézve a statisztikai hivatal szobatudósai adatgyűjtést elrendelni jónak fognak látni. Ennek a kötelességnek az elmulasztása, vagy nem helyes teljesítése kihágást képez és két hónapig terjedő elzárással büntetetik. Ha az ilyen dologban járatlan szegény polgárember a rubrikát nem tudja helyesen kitölteni, majd segítenek neki, ha hűséges kormánypartí szavazónak ismerik az urak, vagy becsukják, ha véletlenül ellenzéki ember, amint ez a rendőri igazságszolgáltatásban Oroszországban, meg nálunk már szokás.

Nagyobb statisztikai munkálatoknál, pl. az ország összes tojáskészletének, vagy máktermésének az összeírására már képzett erők kellenek; erre valók a tanítók. Magyarországon ugyanis olyan fényesen áll a népnevelés ügye, hogy a tanítókat bátran el lehet vonni az iskolától, az oktatás bátran szünetelhet a statisztikai munkálatok alatt; a tanítónak pedig olyan óriási tekintélye van a nép előtt, hogy annak nem fog ártani, ha a tanító mint állami spicli jelenik meg a házban s azt a padlástól a pincéig felkutatja „adatok“ után.

Ebben a tekintetben az állam majd rendelkezik minden tanítóval, akár állami alkalmazottak legyenek, akár nem és fe-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája

Patentirozott magánbecsület.

(Képek a közel jövőből.)

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

II.

A „Cserhádi Hiradó“ nemrég szenzációs leleplezést közölt asokról a városi építkezésekről, a melyek emelték ugyan Cserhát város külső díszét, de olyan nyomasztó adósággokba keverték a várost, hogy a polgárok haja szála égnek meredt, mikor adókönyvek-kéikben a rohamosan emelkedő adóbeírásokat megpillantották.

S olyan átok feküdt ezeken az új városi épületeken, hogy használatba vételük után nyomban jelentkeztek a tömeges hibák és hiányok, se vége se hossza nem volt a toldozásnak, foldosásnak, átalakításnak, pótlépitkezésnek, a mi ismét tenger pénzt nyelt el.

Legutóbb a tavaly készült nagy kaszárnya került ilyen válságos helyzetbe; földszinti helyiségei végig megteltek vízzel; a katonai parancsnokság jelen állapotában használhatatlannak nyilvánította a laktanyát s a városnál rögtön orvosiást sürgetett. A vegyes bizottság helyszíni szemléje konstatálta a bajt

s a városi szakértők a földszinti helyiségek feltöltését ajánlották orvosszerűül, de a katonai megbizottak ezt nem fogadták el, mert feltöltés esetén a földszint helyiségei elvesz-
tenék szabályszerű belső magasságukat. Megállapodtak végre abban, hogy a kaszárnya telkén épített a város egy új szárnyat a fő-
épület földszintjén levő „férőhelyek“ - nek megfelelő helyiségekkel, a nedves földszintet pedig átalakítják raktárnak.

A dolog így szépen rendbe is hozatott volna, ha a „Cserhádi Hiradó“, a melynek megvolt az az átkozott rossz szokása, hogy szeretett minden lében kanál lenni, fel nem piszkálja a dolgot s nem kutatja ki, miért is hát olyan vizenyős annak a kaszárnyának a földszintje. Addig járt utána, míg egy szép napon kitálalhatta olvasóinak, hogy az építési vállalkozó bűnös manipulációja s a város ellenőrző közegeinek vétkes mulasztása az oka az egész kalamitásnak.

A „Cserhádi Hiradó“ leleplezése szerint így esett meg a dolog:

Az építkezés vállalkozója, a ki „különös megbízhatósága“ révén minden más konkurrenset kiszorított a várostól, megcsináltatta az alapozást a szabályszerű mélységben és szélességben s mikor ezzel készen volt, meghívta az ellenőrző városi komissiót. A komissió megjelent és megvizsgálta az eddigi munkát; mindent rendben talált s jegyző-

könyvet vett fel, hogy az alapozás a terveknek teljesen megfelelő méretekben lett keresztülvive. Folytatták aztán az építést s mikor a földszint elkészült, a bizottság ismét megjelent, megmérte a falmagasságot a talajtól a mennyezetig s konstatálta, hogy a méretek itt teljesen szabályszerűek s így folytatták és be is fejezték az építkezést. Persze a komissió nem volt jelen, a mikor a földszinti falazat elkészülte után a vállalkozó az épületből a földet több lábnyi mélységben kiásatta és elhordatta, hogy az ekként napvilágra került alapfalat is a földszint magasságához hozzá számíthassa s a pár lábnyival aacsonyabbra szabott oldalfal megüsse a földszinti helyiségek előirt magasságát. Megtakarított így temérdek anyagot és sok munkát s a méretek mégis megvoltak, csak hogy a talajmélyítés folytán a földszintet természetes vizgyűjtő medencévé alakította át. Mindehhez a „Cs. H.“ még azt a maliciózus megjegyzést is hozzáfűzte, hogy a derék vállalkozónak nem csekély áldozatába került a „megbízhatóságába“ vetett hitet ezek dacára fentartani a városi uraknál, a kiknek bizony erősen félre kellett nézniök, hogy a manipuláció ki ne szurja a szemüket.

Mikor ez a közlemény megjelent az újságban, sürgősen összeültek a városi urak, nem hivatalos tanácsülésre, mert a vállalkozó is jelen volt, hanem csak úgy privátim meg-

gyelmi büntetéssel is kényszerítheti őket a statisztikai detektivszolgálatra.

Üzleti titok, családi szentély az ismeretlen fogalmak országába száműzetnek s helyükbe lép az állami statisztika. A statisztikai detektívek behatolnak majd magánlakásodba, üzletedbe, irodádba, felkutatják nyilvántartásaidat, feljegyzéseidet és ügykezelési irataidat s jaj neked, ha valami könyvedet vagy iratodat elő nem mutatod, mert akkor kihágást követvetsz el s két hónapig terjedő elzárás lesz a büntetésed.

A büntető perrendtartás büntények nyomozása közben is szigorú feltételek betartása mellett engedi meg csak a házkutatást, a statisztikai törvény ilyen csekélységekben tulateszi magát, a szent „adatgyűjtés” nevében bármikor a nyakadra küldheti majd detektivjeit.

Eddig az üzleti könyvek betekintése csak abban az esetben volt megengedve állami közegeknek, ha az illető a könyvekre való hivatkozással kérte adójának leszállítását; ha az új statisztikai javaslat törvénynyé válik, az állam közegei adatgyűjtés ürügye alatt bárkinek a könyveit végiglapozhatják s nagyon becses adatokat gyűjthetnek a pénzügyi közegek, no meg a konkurrens vállalatok számára is.

Hát nem-e a rendőrállam ez a maga teljes meztelenségében? Az állam szolgálatába hajtani minden embert, hamis állampéldák ürügye alatt megsemmisíteni az egyéni szabadság legelemibb követelményeit, a magánélet legsajátabb vonatkozású viszonyait kiszolgáltatni az állami kémrendszernek: kell-e ennél muszkább állapot? Szerencse, hogy nincsen Szibériánk, mert a mi szabadelvű kormányaink ezt hamarabb benépesítették, mint az orosz rendőrmiszterek az ő Szibériájukat.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

beszélni a dolgot, mert ebből még nagy dicsőség lehet. Hosszas tanácskozás után megállapodtak abban, hogy a városi mérnök kérjen maga ellen fegyelmi vizsgálatot s ha ez atyafiságos jóindulattal keresztül lesz vive, akkor indítson a vállalkozó megtámadott magánbecsülete rehabilitálása végett rágalmazási pert az újságíró ellen az életbeléptetési törvény 16 ik §-a értelmében a törvényszék előtt.

Másnap a „Cserhát és Vidéke” című félhivatalos lap már közölte, hogy a város érdemes mérnöke a „Cserhát Híradó” alapítvány rágalmazásának alapos megcáfollása végett fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen s a méltatlanul megtámadott vállalkozó is a bíróságnál fog orvoslást keresni.

A fegyelmi vizsgálat meglepő gyorsasággal lett teljesítve, csatlóva lettek az építés közben teljesített szemlékről s a kész épület átvételéről felvett bizottsági jegyzőkönyvek, a város másik mérnöke a helyszínen teljesített műszaki vizsgálatot s jelentette, hogy az épület alapozásának most is megvan a kellő mélysége, de a talaj minősége nagyon „vizátereszto” s ez okozta az észlelt átnedvesedést stb.

A vizsgálati anyag alapján a tisztviselő indítványára aztán a polgármester meghozta a mérnök javára szóló felmentő határozatát, a mely fényes dialektikával bi-

Nyilvános számadás

a vidéki hírlapírók szövetsége javára június 1. és 2-án rendezett működvelő előadások anyagi eredményéről.

Bevétel:

Első este	531.05
Felülfizetések	23.—
Második este	493.70

Összbevétel: 1047.75

Kiadások:

24 rendbeli számla alapján 415.05

Marad tiszta bevétel: **632.70**

Felülfizettek Fejérváry Imre báró 10 frt, Majorossy Imre polgármester 6 frt, Weisz dr. fogorvos 4 frt, Till István 2 frt, Wilhelm, bizt. társ. hivatalnok 1 frt.

A pécsi légszuszgyár igazgatósága 100 forinttal a vidéki hírlapírók szövetségének alapító tagjai sorába lépett, mely összegnek felét a helyi választmány pénztárosánál már be is fizette. — Ujabban pártoló tagul jelentkeztek a pécsi választmánynál az összes siklósi pénzintézetek, kik Rédei Károly siklósi lapszerkesztőnél jelentkeztek. Rédei ur igen buzgó tagja a választmánynak és a szövetség javára Siklóson valamely nagyobb szabású mulatság rendezésének tervével is foglalkozik.

A hírlapírók a közreműködőknek külön fognak köszönetet mondani, ezuttal csakis Stenzl Alajos ezredesnek a 44. gy. ezred zenekarának díjtalan átengedéseért, Taisz József, a pécsi irodalmi és könyvnyomda részvénytársaságnak ingyen szállított nyomtatványokért, Sachs falragaszberlőnek a falragaszok díjtalan kiragasztásaért és a szives fölülfizetőknek mondanak ezen uton köszönetet.

Pleininger Ferenc,

a pécsi választmány elnöke.

Lenkei Lajos,

a h. o. sz. igazg. tagja, a helyi választmány pénztárosa.

A tornaverseny programja.

A f. hó 20-án, esetleg 21-én Pécsen tartandó kerületi tornaverseny rendező bizottsága a következő részletes programot állapította meg:

Június 20-án reggel 6 órakor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti t-

zonyította, hogy a város szakközegét semmiféle mulasztás nem terheli, mert az építkezés alatt folytonosan gyakorolt szakszerű ellenőrzés az épület tervszerű kivitelét igazolta, a bekövetkezett átnedvesedés pedig a talajminőségnek s a szokatlanul nedves időjárásnak tulajdonítandó.

Mikor ez a határozat nem föllebbezés folytán jogerőre emelkedett, Krivacsek Kajetan építész nyomban beadta panaszfeljelentését Tollagi Balambér lapszerkesztő ellen „sajtó útján ellene mint magánszemély ellen eikövetett rágalmazás megtorlása végett.”

* * *

A végtárgyalási termet megtöltő városatyák, kik sokkal nagyobb számmal jelentek meg itt, mint a közgyűléseken szoktak, feszült érdeklődéssel várták a tárgyalás megkezdését, mert „kemény legény ám a talpán ez a Tollagi; el lehetünk készülve szenzációs meglepetésekre.”

A tárgyalás megnyitván, Tollagi Balambér büszkén vállalja magára az inkriminált közlemény szerzőségét s hivatkozik rá, hogy őt csak a város jól felfogott érdeke vezérelte annak megírására, mert az abban vázolt manipuláció csak egy csekély, de jellemző tünete annak a bűnös gazdálkodásnak, a mely mind elviselhetlenebbé váló terheket rak az adózó polgárság vállára.

ren, honnét a különböző vallásfelekezeti tanulók az itt nyereendő utasítás szerint saját vallásuk templomaiba vezetettek isentiszteletre. A r. kath. tanulók részére a székesegyházban fog isentisztelet tartatni, mely alatt a pécsi főgimnázium énekkara vegyes négyes karban régi egyházi énekeket fog előadni.

Ugyanaznap reggel fél 8-kor gyülekezés a székesegyház előtti téren, innét lesz az indulás próbára a versenytérre. Az összes résztvevő intézetek a következő 11 oszlopban sorakoznak:

I. oszlop: a budapesti ev. ref. főgimnázium 24 és a veszprémi kath. főgimnázium 25 tanulóval. Vezető Porzolt Jenő tornatanító.

II. oszlop: a budapesti V. ker. állami főreáliskola 70 tanulóval. Vezető Ottó József dr. tanár.

III. oszlop: a budapesti V. ker. kir. főgimnázium 53, a budapesti II. ker. állami főreáliskola 30 tanulóval. Vezető Kovács Imre tornatanító.

IV. oszlop: a budapesti VII. ker. állami főgimnázium 40, a keszthelyi kath. főgimnázium 32 tanulóval. Vezető Collaud Ferenc tornatanító.

V. oszlop: a budapesti állami tanítóképző intézet 35, a lévai állami tanítóképző intézet 24 tanulóval. Vezető Oherolly János tanár.

VI. oszlop: a székesfehérvári kath. főgimnázium 36, a székesfehérvári állami főreáliskola 35 tanulóval. Vezető Exner Győző tanár.

VII. oszlop: a nagykanizsai kath. főgimnázium 70 tanulóval. Vezető Pongrác Adolf tornatanító.

VIII. oszlop: a pécsi állami főreáliskola III.—IV. osztálya 70 tanulóval. Vezető Takács Ferenc tornatanító.

IX. oszlop: a pécsi állami főreáliskola V.—VIII. osztálya 54, a kaposvári állami főgimnázium 30 tanulóval. Vezető Adamy Gyula tornatanító.

X. oszlop: a pécsi kath. főgimnázium III.—IV. osztálya 71 tanulóval. Vezető Seibering Mátyás tornatanító.

XI. oszlop: a pécsi kath. főgimnázium V.—VIII. osztálya 64 tanulóval. Vezető Hemmerich Károly tornatanító.

Ugyanaznap délután fél 3-kor gyülekezés a városi tornacsarnok melletti téren. Az összes résztvevő intézetek saját zász-

A hallgatóság köréből halk helyeslés moraja hangzik fel, a mi szigorú rendreutastást és a terem kiürítésével való fenyegetést von maga után az elnök részéről.

Tollagi nekihevíülve folytatja a védelmét. — Honnét van az — ugymond — hogy minden városi épület, a melyet Krivacsek épít, és van e olyan, a mit ne ő építene? — mondom, minden városi épület rossz és csaknem több utóépítkezési költséget okoz, mint az épület előállítására irányított összeg. Az itt szóban forgó épületről is bebizonyíthatom, hogy csak az ő bűnös manipulációja s a városi ellenőrző közegek vétkes elnézése okozta a városnak a felmerült óriási kárt. Itt vannak azok a munkások, akik az alapfalazatot kiásták a földből, magammal hoztam őket, tessék meghallgatni vallomásukat, de tessék érdektelen szakértőkkel megvizsgáltatni az épületet, hogy nem-e hiányzik az alaplétekből pár lábnyi, a mennyre t. i. a talaj mellette utóbb mesterségesen leszállítva lett.

Itt már aztán közbevágott az elnök:

— Ne hordjon itt össze hetet-havat. Itt van az iratok közt a városi fegyelmi ügy s a polgármester által hozott jogerős felmentő ítélet, mely az ön által állított tényt valótlannak mondja. A büntetőtörvény 264. §-nak 3-ik pontja értelmében tehát nem engedhetem meg, hogy itt ön állításának bizonyítá-

lójuk és a magukkal hozott jelzőablájuk alatt sorakoznak.

Ezután háromnegyed 3-kor történik a kivonulás katonazenével a gyár-utcán, Scitovszky-téren, Széchenyi-téren, továbbá a Király- és Kossuth-Lajos utcán át a verseny színhelyére.

A 70—80 növendékből álló csapatok a fentebbi beosztás szerint kettősrendoszlopokban (a kisebbek elől) katonásan menetelnek a verseny téren. Mindegyik oszlop, a négyes sorok között két lépés távköz fentartásával, a saját helyére áll.

A himnusz eléneklése után, melyet az összes tanuló ifjuság egyzólamban zenekar kísérettel ad elő, következnek a szabaddyakorlatok Hemmerich K. rendezése mellett. Ennek végeztével a katonai rendgyakorlatok Pongrác Károly rendezése mellett.

A szabaddyakorlatokat Hemmerich Károly rendezi.

A versenyfutásban 3 csoportban vesznek részt a tanulók.

A kötérluzásban a jelentkezett intézetek 10—10 tanulóval vesznek részt.

Következik ezután a távol- és magasugrás verseny.

Végezetül a játékok. A budapesti II. ker. állami főreáliskola és a VII. ker. állami főgimnázium tanulói a füles labda játékot mutatják be. A budapesti V. ker. állami főreáliskola tanulói a rugdálót; a budapesti ev. ref. főgimnázium tanulói a kótyát; a budapesti áll. tanítóképző növendékei a lovas labdázást és kótyát; a veszprémi kath. főgimnázium a hajító labdát; a keszthelyi kath. főgimnázium a füles labdát; a lévai áll. tanítóképző a lovas métát és labdakergőt; a székesfehérvári állami főreáliskola a tolvaj úzót; a nagykanizsai kath. főgimnázium és a kaposvári áll. főgimnázium a füles labdát; a pápai ev. ref. főgimnázium a nagy métát; a pécsi kath. főgimnázium a körrótát; a pécsi állami főreáliskola növendékei üsd a harmadikat elnevezésű játékot mutatják be.

A játékokat Ottó József tornatanító rendezi.

Verseny után a tanulók oszlopha állanak s következik a díjak kiosztása; utána a Rákóczi-induló eléneklése vegyes karban, zenekísérettel s végül az elvonulás.

saba kezdjen; ezt tiltja az idéztem törvény, ha nem hiszi, itt a törvénykönyv, nézze meg.

— Igen elnök ur, de abba a fegyelmi vizsgálatba én nem folyhattam be s így ott bizonyítékaimat fel sem hozhattam, s különben is az ítélet csak a városi mérnökre vonatkozik, de nem Krivacsek urra, ki itt panaszosként szerepel.

— Ne okoskodjék olyanról, amit maga nem ért. A törvény csak azt mondja, hogy a bizonyítás tiltva van, ha az állított tényre nézve jogérvényes ítélet hozatott; az nem szükséges, hogy a felmentés a panaszosról szóljon.

— De kérem, hiszen a józan ész is...
— Eh mit, józan ész! Itt nem a józan ész, hanem a paragrafus beszél.

A hallgatóságból elfojtott derűtség nesze hallatszik erre az őszinte elnöki kijelentésre, az elnök szeme felvillan, de aztán visszanyeri önuralmát s átadja a szót a panaszos képviselőjének.

Ez hatalmas speechet vág ki a becsület szentségéről, a melyet holmi izgága firkászok szabad prédának tekintenek. De hála a bölcs törvényhozásnak, a mely a magánbecsület védelmét a higgadt szakbizottságok kezébe tette le: ettől bizton várja védenca rehabilitálását.

Vádolt elnök felhívására kijelenti, hogy

A tanulók a Scholz-féle sörcsarnokban a város által megvendégeltetnek.

A verseny-bíróság a következőleg alakított meg:

Elnök Dr. Fejérváry Imre báró, Baranyamegye és Pécs város főispánja.

Bírósági tagok: Aidinger János, Pécs város orsz. képviselője, Blaskovich István, kir. ítélő tábái elnök, dr. Bodó Aladár, ügyvéd a P. A. C. elnöke, Dischka Győző, kir. főreáliskolai igazgató, Dragonescu Döme, m. kir. pénzügyigazgató, Erreth János, ügyvédi kamarai elnök, Eckensberger György, m. kir. honvéd-husár alezredes, Hekinger István, főreáliskolai tanár, Incédy Dénes, főgimnáziumi igazgató, Kiss József, főreáliskolai tanár, a P. B. C. elnöke, Kószits Kamil, alispán-helyettes, Lütte József, kereskedelmi- és iparkamarai elnök, Majorossy Imre, Pécs városa polgármestere, Opris Péter, m. kir. posta- és távirtdai igazgató, Sável Kálmán, curiai bíró, Spitzkó Lajos, tankerületi kir. főigazgató, Stenzl Alajos, cs. és kir. ezredes, Zech Arnold, br., ezredes, Zurna Károly, tábornok, Zsolnay Vilmos, nagygyáros.

Bíráló bizottsági tagok: az egyes intézetek tornatanítóin kívül a P. A. C. következő tagjai: Hainesz Károly, Kepes Kálmán, Mayer Károly, Notter Jenő, Tóth Kálmán és Zsille Ferenc.

H i r e k.

Pécs, 1897. június hó 10.

A kétszemű leány.

Két fiatal ember, a ki nem régiben érkezett meg Amerikából, elhatározta, hogy megnősül. Az egyik elegáns, azép megjelenésű, a ki rajong a fekete szemű hölgyekért, a másik a kékszeműekért. Történt, hogy az, a ki a kékszeműekért rajong, egy előkelő estélyen megismerkedett egy nyugalmazott tanácsossal, a kinek előadta nősülési szándékát. Az öreg ur örvendve hallgatta a fekete fiatal embert:

— Bravo, szól azután, okosan teszi, hogy megnősül.

— Vannak, akik az ellenkezőt állítják.

— Azokra ne adjon semmit. Ha jól választ, nagyon jól fog járni.

— Az éppen a bökkenő.

— Hát ezen a baján segíthetek. Másnak nem mondanám, de mivel ön tetszik nekem, följánlom a leányom kezét.

olyan bíróság előtt, a mely nem kíváncsi arra, vajjon igaza van-e a vádlottnak, nem emel további szót a maga védelmére.

Ezért a tiszteletlen kifejezésért a kellő elnöki rendutasításban részesülve, a vádlott teljes önmegadással leül helyére s várja az ítéletet. Nem is kellett soká várakoznia, a törvényszék rövid tanácskozás után megjelenvén, az elnök kijelenti, hogy a törvényszék Tollagi Balambért sajtó utján elkövetett rágalmozásért — súlyosító körülményül véve állításának a város fegyelmi hatósága által megállapított valótlanágát s vádlottnak a törvényszék előtt tanúsított makacs magavi seletét — nyolc hónapi fogházra, 600 frt pénzbüntetésre s a költségek viselésére ítélte.

Mikor Tollagi büntetésének hatodik hónapját ülte, egy óriási felhőszakadás kimosta a cserhádi kaszárnya egyik sarkán a fundamentumot, úgy, hogy az csak úgy lógott levegőben s nagy tömegek jártak csudájára s mindenki saját szemével győződhetett meg róla, hogy az a fundamentum csakugyan rövidebb volt egy fél öllel, mint a tervben előírva volt.

Siettek is hamar betemetni, mert olyan paragrafust még nem hoztak, a mely a záporosított rágalmozásért becsuktná, ha „jogerős ítélettel szemben” bizonyítani meri, hogy — mégis annak az izgága ujságírónak volt igaza.

A fiatal ember örvendett is, — meg is volt döbbenve.

— De én nem ismerem a leányát...

— Majd megismeri.

— Aztán meg csak olyan feleséget vezet, a kinek kék szeme van.

— Leányomnak kék szeme van.

És megegyeztek, hogy a fiatal ember másnap tiszteletét fogja tenni a nyugalmazott tanácsosnál. Az estélynek vége lett és a két jóbarát boldogan haza sietett. Másnap a kék szemek rajongója kicsinosította magát.

— Ho vá? — kérdezte a fekete szemek rajongója.

— Leánynézőbe.

— Komolyan?

— A legkomolyabban.

Érdekes, én is abban a járatban vagyok. A kék szemek rajongója majd hanyatt vágódott a meglepetéstől.

— Hogyan esett, hogy te is most leánynézőbe mégy?

— Ugy, hogy az estélyen megszólított egy gavallér ember és följánlotta a leánya kezét.

— Akárcsak nekem.

— Azt mondta, hogy a leánynak fekete szeme van.

— Nagyszerű.

— Azt is mondta, hogy a leánya jó partie.

— Főlséges. Te nem emlékszel az uri ember nevére?

— De igen, Gerzonnak hívják.

A kék szemek rajongója közel volt az uláshoz.

— Engem is az hívott meg.

Most a másik nem győzte bámulni a véletlen eseményeit. És elindultak, becsöngettek, maga az öreg ur nyitott nekik ajtót.

Bevezette őket a szalonba és leültette.

— Megyek a leányomért, szólott azután.

— A leányáért? — De hiszen ketten vagyunk.

— Pedig csak egy leányom van.

A két fiatal ember szólni sem tudott az ámulattól.

— De ön egy kék szemű és egy fekete szemű leányról beszélt.

— Igenis.

— De hát amikor csak egy leánya van, akkor hogy beszélhetett kék és fekete szemről? Vagy az egyik, vagy a másik esetben nem mondott igazat.

— Tagadom.

A kérők nem tudták: ők álmodnak-e vagy az öreg örült.

— De hogy lehet ez? kiáltotta végre az egyik, türelméből kifogyva.

— Nagyon egyszerű a magyarázat. — Leányom csodagyermek; — az egyik szemek kék, mint az azur, a másik fekete, mint a bogár.

A két fiatal ember fölkelt és nem kívánta látni a csodagyermeket. Most kíváncsisággal várják annak az embernek a megjelenését, a ki egyszerre a fekete és kék szemekért tud rajongni. A leányról különben azt beszélnek, hogy nagyon szép és fele más szemei csak érdekesebbé teszik az arcát.

Napirend 1897. június 11-én.

Naptár: péntek, jun. 11. — Róm. kath.: Barnabás. — Prot.: Barnabás. — Görög-kel.: (máj. 30.) Izác. — Zsidó: Síván 11. — Nap két 3 óra 47 perckor; nyugszik 7 óra 40 perckor. — Hold két délután 3 óra 53 perckor; nyugszik éjfél után 44 perckor.

léőjárás: hőmérséklet 17,5 Celsius fok meleg; légnyomás 748. — Kikérés: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, helyenkint csapadék, később zivatar várható.

— (Pécs város közigazgatási bizottsága) ma délelőtt 11 órakor tartotta rendes havi ülését Fejérváry Imre b.

főispán elnöklete alatt. Jelen voltak Egry József, Kindl József, Kovácsffy Kálmán, Szuly János, Dragonescu Döme, Ráth Mátyás, Krasznay Mihály, Jobst László dr., Majorossy Imre, Ullmann Károly, Cirer Elek dr., Zavaros Péter, Fekete Mihály, Tróber Aladár bizottsági tagok és a tanfelügyelőség képviselőjében Laubhaimer Róbert segédtanfelügyelő. A kir. ügyész tartósabb szabadságon lévén, helyettese pedig nem kapván utasítást az ülésen való megjelenésre, tehát csupán beküldte havi jelentését, mely közli a bizottsággal, hogy a pécsi ügyészi fogházban 178 fő a rablétszám. Az egyes szakelődök havi jelentéseinek felolvasását a bizottság egyik tagja sem kívánván, en block tudomásul vették. Nagyobb vita volt a Sipóc-féle ház építésnél az utcavonal kitézése miatt, melyet Piacsek Gyula megfélebbezett azon a címen, hogy mint szomszéd, a helyszini tárgyalásra meghívandó lett volna. Felebbező elutasított. Olvastatott végül a kultuszminiszter leirata, melyben közli a bizottsággal, hogy a kért államsegélyt az iskolai kiadásokhoz nem adja meg, azonban, ha a városnak úgy tetszik, a jövő évtől fogva tárcája terhére szívesen elvállalja a tanítók esedékes ötödéves korpótiát. Kiadatik a tanácsnak.

— **(Hol lesz a honvéd hadapródiskola?)** Ma reggel 7 órakor indult utnak szépen permetező esőben a városházáról az a bizottság, mely az immár elhatározott honvédségi hadapród-iskolának alkalmas területet volt kiszemelendő. A bizottság Lahner tábornok, a honvédelmi miniszter kiküldöttjének elnöklete alatt a következő tagokból állott: Alpár Ignác budapesti műépítész, a kiállítási történelmi csoport zseniális építője, Majorossy Imre polgármester, Kovácsffy Kálmán államépítészeti hivatali főnök, kir. főmérnök, Klein István városi osztálymérnök, Tróber Aladár főjegyző, Herbert János gazdasági tanácsos, Fekete Mihály főügyész és Ráth Mátyás. A kiszemelt telek a honvéd-husár laktanyával szemközt fekvő 22 holdnyi, ez idő szerint többek magántulajdonát képező telektömb, mely egyenes és parkozás céljaira megfelelő, melyet egység, vagy kisajátítás útján lehet majd megszerezni. A bizottság körüljárta a területet szakadó esőben és teljesen megfelelőnek találta az iskola céljaira, a hol 400 növendék, 24 tanár, valamint a szükséges szolgaszemélyzet nyer elhelyezést. A főépület az internátussal együtt a szigeti országúttól 55 méternyire 130 méter hosszú homlokzattal, három emeletnyi magasságban fog kiépülni, magában foglalva az összes tantermeket és a növendékek lakosztályait; a többi épületek pavillon-rendszer szerint épülnek, így egy nagyobb pavillon lesz a tanárok lakása, a lehető legnagyobb komforttal, lesz egy legénységi, egy kórházi pavillon, fedett uszoda és lovagló helyiség, egy nagy istálló és különféle raktárak. Az építkezési költségek nyolcszáz ezer forinttal vannak előirányozva, a mihez ha hozzászámítjuk a telkek vételárát és berendezés költségeit, az egy millió frtot megközelítik, ha túl nem haladják. Alpár műépítész ígéretet tőn a miniszternek, hogy a teljesen kész tervrajzokat f. évi aug. 1-ig kézhez szolgáltatja, mihez képest az

árlejtési tárgyalások már augusztus első felében megtartatnak a honvédelmi miniszterimban és ez építkezéshez azonnal hozzáfognak. A nyers falazatnak még a folyó évben okvetlenül tető alatt kell lennie, hogy a belső munkálatok a tél folyamán eszközölhetők, illetve folytathatók legyenek, hogy az iskola 1898. szeptember 1-én rendeltetésének átadható legyen. Bár szeretnők, hogy az építkezéseket helyi vállalkozó eszközölje, de ez ki van zárva már csak annál a körülménnyel fogva is, mert eltekintve a szükséges nagy tőkéttől, már csak a téglaszállítás miatt is, a mit részben máshonnan kell hozatni, egy nagy tőkével rendelkező vállalkozó fogja megkapni az egész építkezést a csupán a részletmunkákból juttat majd a pécsi iparos ságnak. Annyi azonban mindenesetre eléretett, hogy munkásaink késő őszszel és a télen is foglalkozást találnak az építkezésnél.

— **(A szinügyi albizottság ülése.)** A szinügyi albizottság tegnap délután fél 5 órakor ülést tartott, melyen Krasznay Mihály elnök előterjesztette Somogyi mostani társulatának névsorát az egyesek által betöltött szerepkörök megjelölésével. A bizottság azonban szükségesnek találta, hogy egy küldöttség személyes tapasztalatot is szerezzen az új erők hasznavehetőségéről, mely célból az albizottságból Vaszary Gyula rendőrfőkapitány és Schapring Guszta fognak f. hó 23-án Kaposvárra menni, kikhez a nagybizottság tagjai tetszés szerint csatlakozhatnak. Előterjesztette ezután az elnök Csizsér Kálmán folyamodását, hogy a budapesti opera balletszemélyzetével folyó hó 15-én és 16-án a színházban balletrejteket mutathasson be. Vaszary Gyula is bemutatatta Odry Lehel kérvényét, hogy ének-társulatával folyó 27-én és 28-án operarészleteket adhasson elő. Mindkét kérvényre azt határozta az albizottság, hogy a kért előadásokat engedélyezendőnek tartja a téli rendes helyárok mellett, ha a folyamodók a színháznak ezen előadásokból felmerülő biztosítási és világítási költségeit fedezik és a városi szegényalap javára bizonyos összeget fizetnek.

— **(Pécs város közegészségügye)** a lefolyt május hóban általában véve elég kedvezőnek jelezhető, mint a főorvos jelenti, mert úgy a megbetegülések, mint a halálozások száma csökkent. Tulnyomóak a hurutus lázak és az influenza voltak; előfordult ezenkívül szőrványosan, enyhe lefolyással, néhány vörheny és kanyaró eset, valamint vidékről behurcolva két trachomaseset. A kórházak betegforgalma is apadt, míg áprilisban a pécsi három kórházban 637 beteg volt, addig májusban csak 609 ápolott. Élve született 114 gyermek, nemre nézve 49 fiu, 65 leány, meghalt 105 egyén. Közölkösten ingyen gyógyszerekkel ellátott 170 járó beteg. Az élelmi piacok 28 esetben lettek megvizsgálva, és 22 esetben gyanus gomba, 3 esetben éretlen gyümölcs koboztatott el. Védhimlővel 698 gyermek oltatott be sikerrel. Egészségtelen lakás hatóságilag 3 lett kiüresítve.

— **(Dalestély.)** Mint meg is irtuk már, a Pécsi Dalárda f. hó 16-án tartja a Vigadóban első nyári dalestélyét. A dalestély

műsora a következő: 1. „Ünnepi dal“ Huber Károlytól (hangverseny szám.) 2. „Anyanyelvem,“ bariton magánénekekkel, Engelsbergertől. 3. „Nyisd ki rózsám“ és „A szerelem“ magyar népdalok, Wachauer K. átíratában. 4. „Oly távol“ Engelsbergertől. 5. „Magyar népdalok“ Hoffer Károly átíratában. 6. „Nem nézek én,“ Huber Károlytól.

— **(Érettségi vizsga eredménye.)** A pécsi főreáliskolában ma délelőtt hirdették ki az érettségi eredményt, a mely eredmény igen szépnek mondható. A 11 rendes tanuló közül jelesen érett lett Grünhut Jenő, jól érett: Gebauer G., Goldberger L., Kovács A., Walek K., Reif J.; egyszerűen érett: Friedmann, Fuchs, Rotter, Staka, Wész L. Egy magántanulót egy tárgyból két hónapra visszautasítottak.

— **(Egy havi rend.)** A polgármester jelentése szerint a f. év május havában a közigazgatási iktatóba beérkezett 2099 ügydarab, a melyből elintéztetett 2017; a rendőrkapitánysági külön iktatóba beérkezett 1620 ügydarab, amiből 1547 nyert elintéztetést. Büntügy volt 2, vétség 21, kihágás 60, cselédkönyv kiadatott 10, igazolási jegy 13, iparigazolvány 8; letartóztatva volt 120, kötött utlevéllel a város területéről kiutasított 32, kísérettel 1 egyén. Szállodákban, vendéglőkben a hó folyamán összesen 630 idegen szállott meg. A rendőrség hetenkint megtartotta az éjjeli razziákat, mely alkalmakkal igen sok kétes existencia került hurokra. A központban működő községi bíróságnál beadott 526 panasz, végrehajtás volt 74, árverés 1; a bányatelepi községi bíróságnál beadott 100 panasz, végrehajtás volt 20. A hónap folyamán megtartott két utóállítás alkalmával mérték alá került 6 helybeli és 15 idegen illetőségű hadköteles. Utadóban befolyt 4388 frt 72 kr, vagyis 390 frt 12 krral több, mint a mult év hason időszakában.

— **(Katonai hír.)** Csikos Alajos, dandárparancsnok, a tegnap esti gyorsvonattal Budapestről Pécsre érkezett és ma szemlélet tartott a 44-ik és 52-ik gyalogezred felett. A dandárparancsnok tőlünk Kaposvárra utazott, hogy a 44. gyalogezred ott állomásozó zászlóaljja felett is szemlélet tartson a onnan Budapestre tér vissza.

— **(Népgyűlés.)** Vasárnap, f. hó 13-án, délelőtt 10 órakor népgyűlést tartanak a Városi tornaesarnokban a pécsi szocialisták. A népgyűlés napirendje: „A kongresszusi küldött jelentése és ezzel kapcsolatban a sajtó“ — vagyis a pécsi küldött most számol be a Budapesten pünkösdkor tartott szocialista kongresszusról s ezzel egyidejűleg tárgyalni fogják — mint mindig — a sajtónak a kongresszusról hozott közleményeit is.

— **(Adó-ügyek.)** A pénzügyigazgató jelentése szerint Pécs város területén május hóban egyenes adók címén befolyt 54.053 frt 13 kr, míg a mult év hason időszakában csak 49.193 frt 78 kr, tehát az idén 4.859 frt 35 krral több. Bemutatja ezután a pénzügyigazgató az évi 100 frtnál több adót fizető hátralékosok névjegyzékét, a kiknek adóhátraléka 21.000 forintot tesz ki, továbbá egy másik jegyzéket,

a mely az évi 50 frtnál több, de 100 frtnál kevesebb adózók hátralékairól számol be, a kik összesen 24.261 frtal tartoznak a multra nézve. Ezekre nézve kérelhetetlen szigort óhajt alkalmazni, míg a kisebb adózóktól szívesen elfogadja a részletfizetéseket is. Május hó végén Pécs város lakóinak összes állami adó hátraléka 130.000 frtot tett ki. Különben a májusi befizetésekkel meg van elégedve a pénzügyigazgató.

— **(A pécsi Zenekedvelők egyesülete)** f. hó 20 án (vasárnap) d. e. 11 órakor évi rendes közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagokat meghívja az elnökség.

— **(Uj körjegyző.)** A berkesdi körjegyzői állásra Repka József, községi segédjegyzőt választották meg hat pályázó közül egyhangulag.

— **(Áthelyezés.)** Nyerges Károly, siklósi adótárnok, hasonló minőségben Sárbogárdra helyeztetett át. A siklósi adó hivatal főnökévé Orgonás Adolf nevezte tett ki, a ki eddig az alsódabasi kir. adóhivatalnál működött.

— **(Himen táblájáról.)** A pécsi városi anyakönyvi hivatalnak házassulandók kihirdetési tábláján e héten a következő új jegyespárok nevei olvashatók:

Hady Antal, rk., Arad — Krasznay Aranka Karolin Antonia, rk., Pécs;

Wagner Péter, ág. ev., Pécs — Hertrich Mária, rk., Pécs;

Vidolovics Mátyás, rk., — Vidákovits Mária, rk., Pécs;

Peitz József, rk., Pécs — Feiter Mária, rk., Ivánbattyán;

Sikabonyi Annyal Pál, rk., Pécs — Késmárki Késmárky Irén, rk., Paks;

Péter György, rk., Szigetvár — Juricsics Mária Teréz, rk., Pécs;

Bencsik József, rk., Pécs — Nagy Zsófia, ev. ref., Pécs;

Wolf Kálmán, rk., Pécs — Ilencs Anna Mária Katalin, rk., Szigetvár;

Demkovics József, rk., Pécs — Meixner Mária, rk., Moszgó;

Diachka János, rk., Pécs — özv. Mohácsi Péterné szül. Auszer Ilona, rk., Kővágó-Szóllós;

Sugar Ferenc, rk., N. Szár — Unger Berta, rk., Pécs;

Schissler Pál, rk., Pécs — Hering Katalin, rk., Pécs.

— **(Katonai felülvizsgálat.)** Ma délelőtt katonai felülvizsgálat volt a vármegegyházán, a mely a rendesnél sokkal népesebbnek jelentkezett. A bizottság vagy 25 jelentkezőt vett felülvizsgálat alá, a kik közül azonban nagy részét újabb felülvizsgálatra rendelték be s csak 8 at találtak fegyverszolgálatra alkalmasnak, 4-et pedig fegyverszolgálatra végkép alkalmatlannak jelentettek ki.

— **(A pécsi nemzeti kaszinó)** nyári táncestélyeit jun. hó 19, 26, július hó 10, 24 én és aug. 7. és 21-én tartja meg.

— **(Vakság elől a halálba.)** Varga János, szavai lakos, öregségére elvesztette a szemvilágát. Ez a csapás annyira

elkeserítette az öreg embert, hogy elhatározta, miszerint megvált a rá nézve terhes élettől. Ugy is tett. Egy őrizetlen percben kiment az istállóba és ott a gerendára felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

— **(Megőrült.)** Molnár Géza, bissei reform. tanító — mint onnan írják — megőrült. Az a rögeszméje, hogy dús gazdag földbirtokos és földjeit elajándékozhatja a szegények között. A szerencsétlen tanítót, a ki csak 3 éve nősült meg és most 32 éves, megfigyelés végett a siklósi kórházba szállították.

— **(Nemtelen boszu.)** Vajda István, szentpéteri születésű, halapi illetőségű kocsislegény nemtelen boszút állt egy leányon, a ki visszautasította szerelmi ajánlatait. Mikor egy este a leány a mezőről hazafelé tartott, megleste, megtámadta és megrabolta becsületétől. Azután, természetesen, megszökött a faluból s Kaposvározt rejtőzködött egy darabig az elfogatás elől. Mikor ott sem érezte magát biztonságban, onnan is odább állt s most nem tudják feltalálni, hogy méltó büntetése elvétele végett az igazságszolgáltatás kezébe adják. Körözik mindenfelé, hogy ha valahol elfoghatják, a nemtelen boszuállásért elvegye méltó büntetését.

— **(A végeladások.)** A kereskedelmi miniszter a végeladások engedélyezése körül az elsőfoku iparhatóságok által követendő eljárás tárgyában körrendeletet adott ki valamennyi magyarországi törvényhatóság-

arcán valami csodásan szép látványnak beillő színváltozás futott át.

Ibrahim már-már eljutott addig a kérdésig, a mely miatt tulajdonképp akarta az okos leány tanácsát meghallgatni, de nem tudott, nem birt arról beszélni; a torka mintha összeszorult volna, a hangja mintha egészen elveszett volna. Nagyokat nyelt és minduntalan megesuklott beszédközben. A szemei is majd kigyulladtak, majd eltompultak, jóságos ábrázata pedig majd holthaltvány lett, majd meg olyan égő, mint a tüzláng. De csak nem tudta elmondani Fátimének azt, a mit akart.

Végre is a nőnek kellett segíteni a férfin.

— Jóságos uram, látom, hogy valami nyomja a lelkedet. Tudom, azért hivattál magadhoz, hogy ettől a tehertől szabadítsalak meg, ha tudlak. Én édes jó uram, légy hozzám bizalommal és én kiveszem a magam részét a te bajodból s így — meglásd derék bégem — könnyebb léssen a kebledre esett sziklát elviselned. Könyörgök.

— Fátime, nehéz napokat mért rám és mért rád Allah. A béke napja elborul, mert a viszály, a harag fellegei tornyosulnak fejünk fölé. Kihal a szeretet és szerelem virága, a gyűlölség számumja kiperzseli azt szívünkbe. Elköltözik belőlünk az igazság, mert a paradisah parancsa az, hogy ezentul igazságtalanok legyünk.

— Beszélj én jó uram világosabban. Szavakat hallok és nem tudom azok értelmét. Oh én borzasztó sejtelveim vannak.

Fátime szívében valami titkos öröm kezdett ébredni. A bohó leány talán annak örült, hogy egy földél alatt lesz vele nemsokára . . . az ő „félistene.“ Szerelem, de naiv, de bolondos, de veszedelmes portéka is vagy te.

A védőangyal.

A mikor Ibrahim a szép hölgygárdával, csauszai-val, foglyaival visszatért Mohácsra, ott nagy meglepetésben részesült. A fényes porta egy futárja szállásolta be magát nála. Nagy pecsétes irást mutatott fel neki; szólt pedig az minden basáknak, bégeknek, agáknak, effendiknek, szóval minden nagy és kicsi „nagyaságok“-nak. Az vala abban a szarkalábos fermánban megírva, hogy már ezentul egész szigorúsággal kell elbánni a hitetlen gyaurokkal, mert hát a vasnak meg kell törni a követ, nehogy a kőben megüsse a lábát Kara Mustafa nagyvezér, ki nemsokára „nagy kíséret“-tel (!) fogja meglátogatni a keresztény kutyák földjét, melyet csak a próféta változtatott át Allah kertjévé. Hogy pedig mindenekben ama kutyák körül a kellő tisztesség és szükséges félelem föltámadjon, tanácsoltatik, meghagyatik és a selyemzsínor terhe alatt parancsoltatik, miképen az adók a legnagyobb pontossággal minden esztendőben „kétszer“ beszédessenek (értsd én hivem

nak. A körrendelet bevezetése szerint ismételt panaszok mertültek fel a végeladások, árverések és egyéb a közönséget tömeges vásárlásra ingerlő módon folytatott árusítások nagy száma miatt és felhozatott, hogy egyes iparhatóságok az engedélyezések körül nem járnak el azzal a körültekintéssel, a mely a rendezés kereskedelmi üzletek érdekeinek megóvására kívánatos volna. Hogy a miniszter ezen a bajon segítsen, elrendelte, hogy az elsőfoku iparhatóságok a végeladások engedélyezésére irányuló kérvények érdemére nézve az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményét minden egyes esetben előzetesen hallgassák meg s az engedély ki, vagy ki nem adása iránt e vélemény alapján határozzanak.

— **(Az egyforintosok beváltása.)** Midőn az egyforintos államjegyek beváltását elhatározták, általában azt hitték, hogy az elveszett és teljesen megrongált jegyek a függő államadósságot legalább is egy millió forinttal fogják csökkenteni. A beváltás azonban egy kis meglepetéssel járt, mert ma már csak mintegy 720.000 forint nincs beváltva s minthogy az egyforintosok tulajdonosai még most is jelentkeznek, valószínű, hogy az egész nyereség csak mintegy 700.000 frtot fog kitenni.

— **(Állatjárványok.)** A legújabb statisztikai kimutatások szerint megyénkben az állatjárványok állása a következő: veszettség 2 községben 2 udvarban, takonykór 1 községben 1 udvarban, rühkór 1 községben 31 udvarban lépett fel; sertésorbánc 6

községben 48 udvarban és sertésvész 9 községben uralkodik. Tolnavármegyében lépfene 1 községben 1 udvarban, veszettség 2 községben 2 udvarban, takonykór 3 községben 3 udvarban, ragadás száj és körömfájás 2 községben 20 udvarban konstatáltatott; sertésorbánc 4 községben 4 udvarban, sertésvész pedig 14 községben uralkodik. Somogy megyében veszettség 2 községben 2 udvarban, takonykór 1 községben 1 udvarban, rühkór 1 községben 1 udvarban, sertésorbánc 2 községben 2 udvarban lépett fel, sertésvész pedig 14 községben uralkodik.

— **(Csillagok járása.)** Junius hónapban legrövidebbek az éjjelek, sőt 21-én vagy a nyár kezdetén tulajdonképeni éjjelről nem is beszélhetünk, mert a nap csak oly kevés szál a láthatár alá, hogy a sugártörés következtében gyöngye szürkületi fény az egész éjjelen át látható marad. Városban a háztömegek közepette persze nehézkes dolog volna ezt megfigyelni, de faluhelyen éjjelkor épen északi irányban gyenge szürkületi fényt fognak láthatni a megfigyelők. A Merkur 22 ikéig látható, legnagyobb fényintenzitása 16 án reggel lesz. A Vénusz jelenleg szintén hajnali csillag. A Mars egyre távolodik a földtől és érdekes csatornarendszere még a leghatalmasabb távcsövekben sem figyelhető meg többé. Julius 4-én igen közel lesz Regulus-hoz, az oroszán elsőrendű csillagához. A Saturnus és Uránus, mint a múlt hónapban, úgy a következő hetekben is a mérlegcsillag képében lesznek láthatók.

— **(Megugrott verekedő.)** Horváth Gyula, sárvári születésű, 23 éves munkáslegény nagy verekedést vitt véghez az éjszaka. A verekedés zűrzavarában aztán megugrott s mindaddig nem bírták elfogni. Amint a vizsgálat kiderítette, nem is volt állandó lakása s Szegzárdról jött ide pár nappal ezelőtt s hogy most hová szökött a büntetés elől, azt majd a további nyomozás fogja kideríteni.

— **(Célszerű evőeszköz.)** Egy valóban célszerű uti-evőeszközt talált fel Praunegger Ferdinánd Grácban. Ezen evőeszköz az eddig használatban levők fölött azon előnnyel bír, hogy a csak gondolható legkisebb helyen kést, villát és kanalat egyesít, könnyű súlyú és az eddigieknél tetemesen olcsóbb. Az evőeszköz szabadalommal és külföldi patentesel bír. A kés, villa és kanál kinyitó és becsukó rugony nélkül, mindamelllett felnyitva mindegyik egy egészet képez és nem csapódhatik be. Ezen evőeszközök nikkelirozva és igen díszesen vannak előállítva. Nem kételkedünk, hogy ezen célszerű evőeszköz a katonaság, tengerészek, turisták, vadászok és a vidéken lakók részéről teljes elismerésben részesülend.

T a n ü g y.

(Tanítják a népet. A földmivélségi miniszter egy jó gondolatját valósítja meg, midőn a polgárgazdákat az okszerű

ügy, a hogy akarod) a várak, erősségek kijavítása és tatarozása keresztény közmunkával (akkor is meg volt ez a kedves dolog) a leghamarabb megkezdessék, folytattassék és bevégeztessék; embernek állatnak eledel, avagyis jobban mondva takarmány, ruházat t. i. teljes szerszám s felszerelés beszereztessek, minden katonára, gyalog és lóval a kardforgatásban és puskatüzelésben kitanítások, végül minden katonának való keresztény férfi fogoly a magyarok földjéről Sztambul felé kísértessék, nem egyenkint, hanem nagyobb csapatokban; a hasznavehetetlen agok és nők, különösen a nagyobb gonoszságban gyanusak, vádoltak és eíttéltek minden halogatás, alkudozás és perlekedés nélkül kivégeztessenek, minden körtönre vetett hívó azonban szabadon bocsátassék Allahnak és az ő prófétájának, Mohamednek parancsából; nehogy a nagyvezir látogatása alatt szomorú ábrázatokkal találkozzék. És a többi.

A Köprili-familia megbukott Sztambulban. Kara Mustafa napja ragyogott fel. Az új nagyvezir neve gyökeres változást jelentett a török politikában. A nap előre vetette — amint föntebb láttuk — sugarait.

Ibrahim bég tisztelettel fogadta a legmagasabb parancsot. Meghallgatta, de aztán nem is igen gondolt többet arra. Az ő emberei, állatjai, ágyui, puskái, vartücske-bogara rendben volt, így hát nyugodtan várhatja — gondolta magában — a hatalmas ur kegyes vizitjét.

Amint aztán a futárral hosszasan pöfékeltek együtt a legkényelmesebb török pozitúrában (kegyetlenül összehuzott lábakkal) kereveteken ülve, eszébe ju-

tott Ibrahimnak, hogy hát nini, bizony isten ugyse' ... kutya van ő nála is a kertben. El is mondta a dolgát menten, azaz: ott „ülten“ mindjárt a porta futárának, a ki bizony nem igen futhatott innen Ibrahim vendégszeretete és annak miatta, mivelhogy fölöttébb soká kellett a „várbéli“ kovácsnak a futár ur és kísérete alá adandó váltott lovakat megvásálnia. Egész komótosan diskurálhatott tehát a füstfelhőbe burkolozott két ur. A diskurzus egész lefolyását nem írhatom le részint azért, mivel hát akkoron a fonográfot Mohácson még nem mutatta be a Palasovszky és Steiner Nep. János urakból álló „fölfedező“ szövetkezet, de másrészt és főleg azért nem, mert a szomszéd teremből két nő hang bájos énnke hallatszott át már előbb, ilyen körülmények közt pedig lehetetlen — ugyszólván — két „öreg“ török társaságát kihallgatni.

Csak annyit konstatálhatok, hogy a tanácskozás után Ibrahim arca fölöttébb elsötétült s csaknem ijestően dult lett. A futár, ki bizonyára hiteles fermánmagyarázó volt, határozott és egész világos előadást tarthatott a bégnek. Szegény bégre annyira hatott ez a tanítás, hogy alig volt képes jeles vendégét lekísérni a várudvarba, a hol a prűszkölő paripák már várták lovasaikat.

Alig vágatott ki a futár a várkapun, s Ibrahim már tanácskozásba bocsájtkozott — Fátimével, az ő szívének, eszének talán „jobbik“ felével.

A bájos hölgy figyelmesen szegezte tekintetét a remegő hangon beszélő öreg bégre. Bizony sokszor megakadt az emberséges Ibrahim, ha a szép kegyencnő két ragyogó szemé nagyobb talált villanni, ha elbűvölő

gazdálkodás és állattenyésztés s a szőlőművelésre akarja előkészíteni. Leirt közelebb a Somogy megyei gazdasági együlethez, hogy kész a miniszter Somogy megye területére 3000 forintot adni évenként az egylet rendelkezésére, hogy a polgárgazdák tanítva legyenek. A nagyobb községekben népszerű előadások lesznek, melyeket a kormány által fizetett egyén fog teljesíteni. A szent-imrei földmives iskola igazgatója van megbízva a gazd. főtanfelügyelő által, hogy e fontos kérdésben az egyesülettel tárgyaljon s az előértekezleten már részt is vett az igazgató, hogy intencióit a miniszternek ismertesse. Közelebb az egylet választmánya elé kerül a dolog s innét az augusztus havi közgyűlésre, mely dönteni fog a megyét illető e fontos közgazdasági kérdésben.

(Az inasiskolák reformja. A kereskedői tanonc-iskolák szervezete már megint változni fog, miként ez rövid idő alatt már ismételtén megtörtént. A kereskedelmi miniszter ugyanis legközelebb rendeletet fog kibocsátani, mely az inasiskolák szervezeti és tanítási anyagát egyaránt reformálja. Az új szervezés azt akarja elérni, hogy a kérdéses iskolák általános népszerűtlensége a kereskedők körében megszűnjék — mert főképp ebben a körülményben leli magyarázatát az egész inasoktatási intézmény lassú fejlődése. Az általános inasoktatási kötelezettség dacára jelenleg mindössze alig 80 inasiskola van az egész országban s a statisztikailag megállapított 10.000 nél nagyobb számú kereskedőinasoknak még felerésze sem jár törvényszerűen előírt iskolába.

Törvényszék.

§ Csalárd bukás. Spitzer Ádám bűnjegyében tegnap este hat óra után, ítélet-hozatal nélkül, fejezte be a kir. törvényszék a végtárgyalást. Ugyanis vádlott védője, Toldi Béla dr. benyújtotta a bíróság elé a vádlott pót üzleti könyveit, továbbá egy 18 ezer forintos váltóügyletről szóló könyvet, melyekben a védelem olyan adatokat talált, mik vádlott előnyére szolgálnak s kérte azokat a szakértők által megvizsgáltatni, illetve azokról véleményt nyilváníttatni. Minthogy azonban e könyvek áttanulmányozásához idő szükséges és csak ezután adható róluk szakértői vélemény, — a bíróság kénytelen volt a végtárgyalást elnapolni, a mikor egy újabb kitűzendő határnapra majd a szakértői véleményt betérjesztik, ez alapon a szükséges pótvizsgálatot is foganatosítják s majd csak ezután lesz ítélettel befejezhető a kétségtelenül érdekes és nem mindennapi bűnper.

§ A gyermekjáték szomorú vége. Zombán a mult farsangban az egyik lakodalomban a vendégsereg a szobákban vígan mulatozott, míg a gyermekek az udvaron játszottak. Ilyen alkalmakkor a nagyobb suhancokat a virtuskodás jobban el szokta ragadni. Fülöp Tóni Mihály nevű legényke pajkoságából neki szaladt Mocsári Józsi pajtásának, kit aztán úgy fellökött, hogy a keze eltörtött. Pajkos játékból okozott súlyos testi sértésért a kir. törvényszék 1 havi fogházbüntetésre ítélte el Fülöpöt.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június hó 9-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A mai nap első szónoka Bernát Béla volt, aki elmondja, hogy a miniszter a sajtószabadság alapelvét, melyek az alaptörvényekhez tartoznak, az életbeléptetésénél akarja reakció irányu célzataival meghamisítani, a mit megakadályozni az ellenzék hazafias kötelessége. A magánbecsületet csak az esküdtszék, mint a társadalmi köztudat kifejezője, védelmezheti meg. A javaslatot még általánosságban is elveti.

Következett szólásra Ragályi Lajos pártonkívüli. A tuloldal — ugymond szóló — kivéve néhány önérzetes jeles jogászat, most ugyanazzal a lelkes fölbuzdulással helyesli Erdély miniszter érvelését az esküdtszék ellen, melylyel a kormányt annak idején támogatta, midőn az esküdtszék fontosságát hirdette a bűnvádi eljárásról szóló törvény megalkotásában. A független sajtó föladata az aranymérleg érzékenységgel ellenőrizni a társadalmat és a társadalmi szereplőket; de a mostani kormánynak a napként minden zugot bevilágító sajtó nem kell, csak tolvajlámpás, mely a bűnt sötétben hagyja. A magyar sajtó tiszteli magánbecsületet, a mit ha néha néha megsértenek, ott az esküdtszék, az van hivatva az orvoslásra. Egyes revolver szurnalisztáért még nem szükséges megcsönkíteni a magyar sajtószabadságot. Különbben is a mameluk ujságíróknak a kormányra szórt dicshimnuszai még jobban kompromittálják a sajtót. Szüntesse ezt be a kormány, akkor kölcsönös bírálgatással ki lehet irtani a sajtóból, a mi nem oda való. Nem fogadja el a javaslatot.

Biró Lajos nemzeti párti, szűzbeszédében elveti a javaslatot.

Kristóffy József kormánypárti szónok, a ki azelőtt maga is a Makón megjelenő szubvencionált mameluk lapnak volt a szerkesztője, magasztalva fogadja el a javaslatot.

Mezős Béla mondta a mai nap második szűzbeszédét, még pedig hatásosan. Ugy ő, mint az utána beszélő Pichler Győző elvetik a javaslatot.

A tárgyalást holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

— **A miniszterelnök utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bánffy Dezső b. tegnap délután Kolozsvárra utazott, hogy a ref. egyházkerület közgyűlésén elnököljön, mi okból a tegnap esti minisztertanács elmaradt.

— **48-as népszövetség.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az Ugron-párt a szentesi és székelyudvarhelyi népgyűlések után f. hó 13-án, vasárnap Zentán folytatja a 48-as népszövetség szervezését.

— **Rudnay nyilatkozik.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rudnay Béla budapesti rendőrfőkapitány a lapok nyilatkozataira, különösen arra a körül-

ményre, midőn Somossy orfeumának partolását vetették szemére, ma válaszol a közli rendeletének szövegét. Ebből is csak az tűnik ki, hogy helytelenül jár el és hogy mindent megtesz az orfeum érdekében.

— **Sikkasztó népbolondítók.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Alpáron és Nádudvaron, ahol pünkösdkor vérengzések fordultak elő, a hangulat még mindig nagyon izgatott. Mindkét helyet katonaság tartja megszállva. A Budapesten elfogott két nádudvari főkolompós szocialista izgató a fővárosba is azon a pénzen utazott föl, a miket a szocialistapárt tagjaitól a párt céljaira beszédtek, de elsikkasztottak.

— **Egy férj rémtette.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Gyomán Heinbach Mihály vagyonos polgár, áldott állapotban levő nejét és három gyermekét megfojtotta s azután önmagát felakasztotta. Hátrahagyott levelében okul fölhozza, hogy a víz előntötte minden termését.

— **Megszűnt sztrájk.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bécsi tramway-sztrájk tegnap véget ért, miután a társaságok teljesítették a munkások kívánságát.

— **A király utazása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ő felsége ma leánya, Mária Valéria látogatására Lichteneggbe utazott.

— **Választások az autonómiai kongresszusra.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Hir szerint a hercegprimás az autonómiai kongresszusra való tagválasztások határidejét f. hó 24-re tűzte ki. Valószínűleg a hir korai, mert a közönség még tájékozatlan.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Vendéglői
üzletvezető
kerestetik egy helybeli vendéglőben, nős, ovadékkal. Az állás f. évi július hó 1-én foglalható el. Bővebb felvilágosítást Czirják Antal, a „Fekete Sas“ vendéglősénél nyerhetni.

11737. sz.

alisp. 1897.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A törvényhatósági közutakon fennálló műtárgyakon, és pedig:

a pécsi járásban:	1043 frt 54 kr.
a hegyháti „	910 frt 42 kr.
a pécsváradi „	427 frt 40 kr.
a szt.-lőrinczi „	306 frt 10 kr.
a mohácsi „	81 frt 61 kr.
a siklói „	40 frt 50 kr.

költséggel előirányzott

helyreállítási munkálatok

biztosítása iránt folyó évi június hó 19-én d. e. 9 órakor hivatalos helyiségemben zárt írásbeli ajánlatok útján

verseny tárgyalást

tartok.

Felhívom vállalkozni óhajtókat, hogy szabályszerű, sajátkezüleg aláírt, akár az összesen **2809 frt 57 krral** előirányzott összes munkálatokra vonatkozó együttes, avagy a járásonkénti munkálatokra vonatkozó külön-külön ajánlataikat, melyekben az ajánlott árengedmény, esetleg árfelemelés százalékban számokkal és betűkkel kiírandó, 5% bánatpénzzel felszerelve a verseny tárgyalás kezdetéig nálam adják be.

A munkálatokra vonatkozó műszaki iratok és részletes feltételek a kir. államépítészeti hivatalnál (Mária-utca) a hivatalos órák alatt betekintheők. Pécs, 1897. évi június hó 8-án.

Koszits Kámill

Baranyavármegye alispánhelyettes főjegyzője.

ZENTLER-féle

cs. és kir. szab. udvari

férfi- és gyermek-ruha gyári raktár

PÉCSETT, Király-utca,
Bazár-épület.

Jó
minőség,
elegáns
szabás.
Kivánatra
mérték után
is.

O
L
C
S

Szabott
árak!
Minden
darabon
az ár
feltüntetve.

O L C S Ó Á R A K

Nyári
öltönyök,
felöltők,
Havelokok

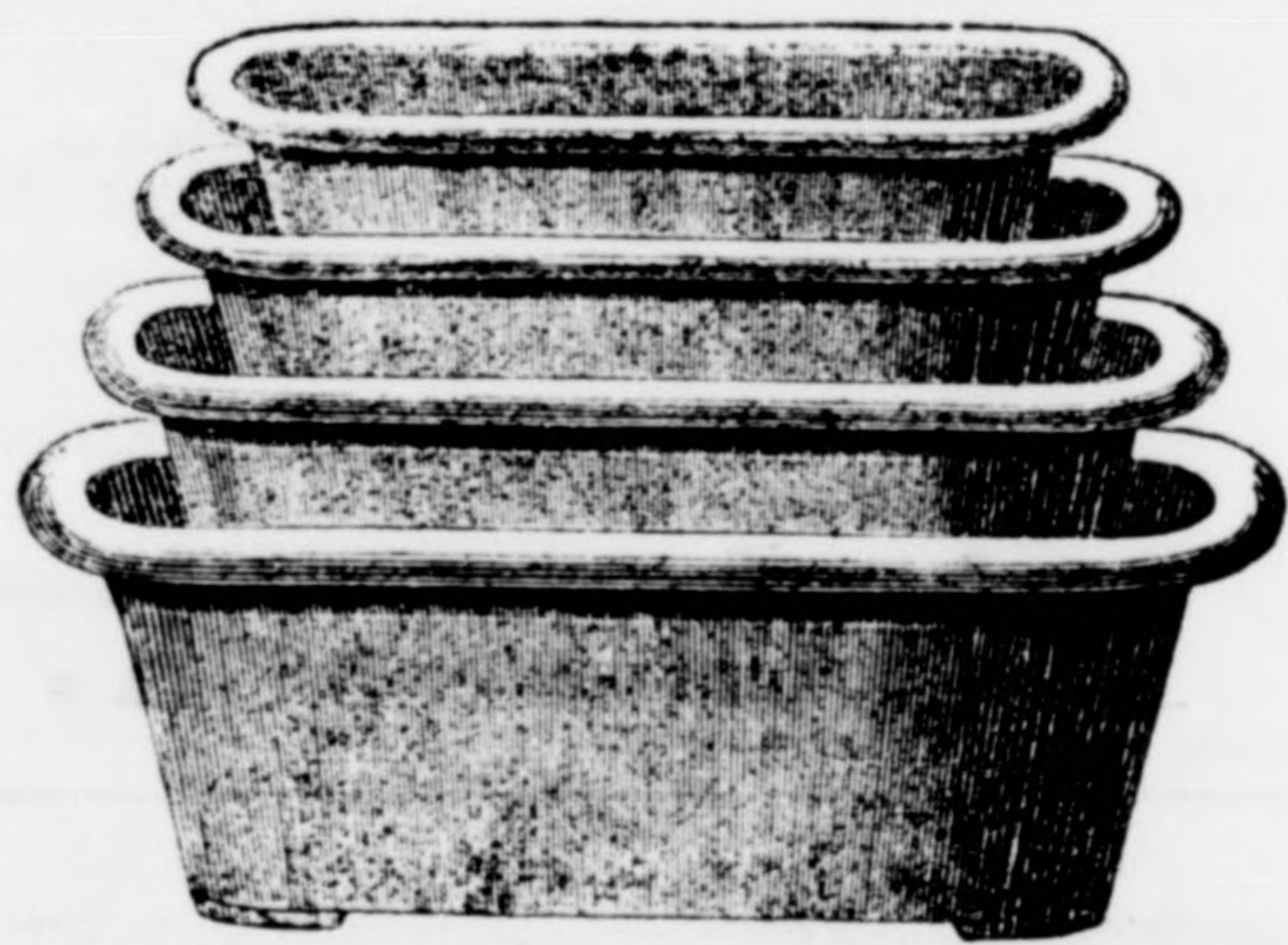
A
R
A
K

Nagy választék
kész férfi- és
gyermek
ruhákban.
Minden ter-
methez hozzá
igazítatik.

CSUKÁS ZOLTÁN épület- horgany- és mű-bádogos

Pécs, király-utca 28. szám, a „pánczéloshoz.“

Ajánlja saját készítményü
legjobb szerkezetü
jégszekrényeit,

valamint erős

fürdőkádjait,

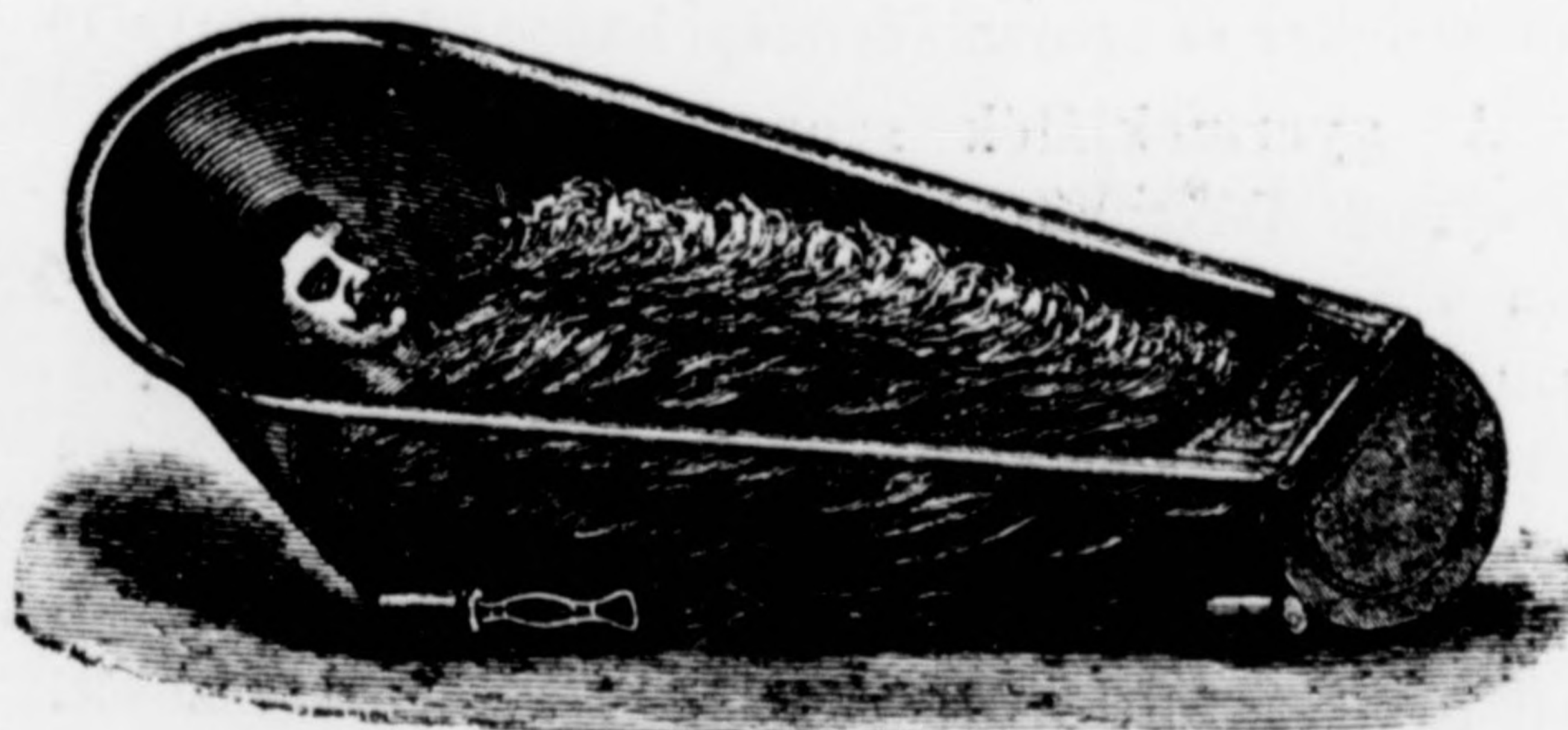
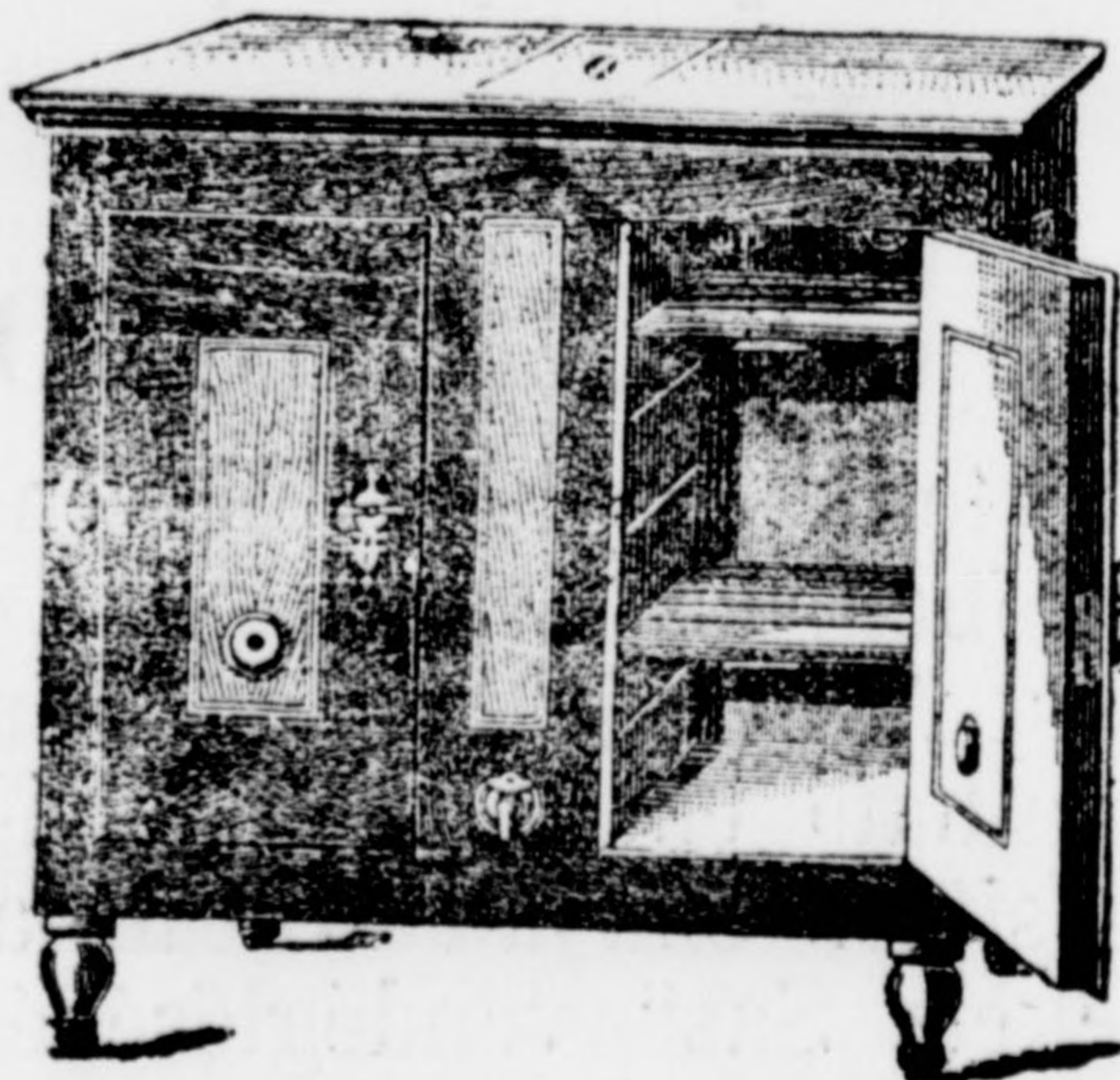
vizvezeték és fürdőberendezéseket,

szagtalan angol closettek

fölállítását, nagy vá-
lasztéku

konyhaberendezéseit:

Tető- és toronyfedések,
tetőcsatornák és czink-
ornamentikai munkák,

csatorna- és bádogtető javítások és festések a legolcsóbb árak mellett elvállaltatnak.

(Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.)